

Türkiye’de Ulusal Yayın Yapan Televizyon Kanallarının Yayın Akışlarının Türsel Bazda Analizi*

A Genre Analysis of Programme Flow Of National TV Channels in Turkey

Seda SÜNBÜL OLGUNDENİZ²
Pınar ÖZGÖKBEL BİLİS³

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Gönderim Tarihi: 31.01.2020 | Kabul Tarihi: 21.03.2020

Özet

Son yıllarda dijital platformda yayın yapan kanalların sayısında büyük bir artış yaşanmasına rağmen, geleneksel medya kanallarından birisi olan televizyon geniş bir izler kitle tarafından tüketilmeye devam etmektedir. Ulusal yayın yapan kanalların yayın içeriklerin türsel bazda nasıl düzenlendiği ve hangi program türlerinin televizyon kanallarında yoğun olarak yer aldığı saptamak o ülkenin yayıncılık anlayışı hakkında bilgi verebilmektedir. Bu düşünceden hareketle ulusal kanalların program türlerine göre yayın içeriklerini nasıl oluşturduğunu incelemek araştırmanın çıkış noktasında yer almaktadır. Televizyonun ilk yıllarından günümüze kadar bilgilendirme, eğlendirme, eğitim gibi işlevlerinin günümüz yayıncılığındaki konumu ve bu alanı tüketen izler kitlenin nasıl bir yayıncılık anlayışı ile karşı karşıya olduğunu saptamak, çalışmanın amacını ve önemini oluşturmaktadır.

Bu çalışmada ulusal bazda yayın yapan kamusal ve özel kanallardan izlenme oranı en yüksek altı ulusal kanal araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Kanalların yayın akışlarının sezonluk planlanması özel durumlar dışında hemen hemen aynı akışı içermektedir. Dolayısıyla örneklem kapsamına dahil edilen kanalların bir haftalık yayın akışı, çalışmanın verilerini oluşturmak için yeterli görülmektedir. “Eylül- Mayıs” aylarını kapsayan yayın sezonunun tercih edilmesinin nedeni ise bu dönemde hem kanalların program içeriklerinin daha yoğun olması, hem de izlenilirlik seviyesinin daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca hafta içi ve hafta sonu yayın kuşağı yayıncılık açısından farklı bir düzenleme gerektirdiğinden çalışma içerisinde de yayın kuşakları hafta içi ve hafta sonu olarak kategorize edilmiş, program türleri, içerikleri ve oranları niceliksel olarak saptanarak niteliksel içerik analiziyle betimsel olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Türk Televizyon Yayıncılığı, Program Türleri, Televizyonun İşlevleri

Abstract

Although there has been a huge increase in the number of channels broadcasting on the digital platform in recent years, television, one of the traditional media channels, continues to be consumed by a wide range of audiences. In this context, the starting point of the research is the answer of the questionshow the broadcasting content of national broadcasting channels are organized, which types of programs are more intense in the channels and what the percentage of programs broadcast are. The purpose of the study is to determine the position of the broadcasting functions such as information, entertainment and education in today’s broadcasting since the early years of television, and how the audience is faced with the broadcasting concept that consumes this field.

In this study, 6 national channels with the highest rate of public and private broadcasting on national channels were included in the scope of the research. Seasonal scheduling of broadcasting channels includes almost the same flow except in special cases. Therefore, one-week broadcasting of the channels included in the sample constitutes the data of the study. The reason why the broadcasting season covering the months of September-May is preferred is due to the fact that the program content of the channels is more intense and the level of traceability is higher in this period. In addition, since the broadcasting generation on the weekday and weekend requires a different arrangement in terms of broadcasting, the broadcast generations were categorized as weekdays and weekends, and the types, contents and rates of the programs were determined quantitatively and evaluated with qualitative content analysis.

Keywords: Turkish Television Broadcasting, Program Types, Functions of Television

* Bu çalışma Uluslararası 2.Erasmus Sempozyumu, Paris 11-13.10 2019 tarihleri arasında sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

2 Dr.Öğr.Üyesi.,Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo-TV Sinema Bölümü, Radyo-TV Anabilim Dalı, İzmir/ Türkiye, E Posta: seda.sunbul.olgundeniz@ege.edu.tr. ORCID ID:0000-0002-7496-1600.

3 Doç.Dr.,Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo TV Sinema Bölümü, Radyo TV Anabilim Dalı, İzmir /Türkiye, E Posta: pinar.ozgokbel.bilis@ege.edu.tr. ORCID ID:0000-0001-5770-5886.

Türkiye’de Televizyon Yayıncılığının Tarihçesine Genel Bir Bakış

Televizyon Türkiye’de yayına girdiği 1968 yılından itibaren günlük yaşantının vazgeçilmez bir aracı olmuştur. İlk yayınından günümüze kadar geçen süreç içerisinde televizyonun toplumsal yaşam ve dönüşümler üzerindeki etkileri yadsınmamaktadır. Televizyon, yayın içerikleri aracılığıyla geniş kitleleri ekran başına toplayabilme gücüne sahip olmakla birlikte, modern toplumlarda kitle iletişim araçları arasında yaygın ve etkinliği yüksek bir “kültür üretme” aracı olarak yer almaktadır. Televizyon görüntü, ses, müzik ve hareketlilik gibi araçsal öğeleri sayesinde diğer kitle iletişim araçlarından daha etkin bir konumda sahiptir. Bunun yanı sıra televizyonun birbirinden farklı imge ve imajların, mit ve değerlerin yaratılıp aktarılmasında, aynı zamanda onların yaşatılmasında da büyük etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu konuda yapılan pek çok araştırma (Bourdieu 1997; Kellner 1979; Burton 1995; Williams 1974) televizyonun izleyiciye aktardığı mesajlar ve imgeler aracılığıyla izleyicilerin dünya görüşlerini şekillendirdiğini, aynı zamanda da gündelik yaşam organizasyonları ve bireysel davranışları etkilediği, böylelikle de toplumsal ilişkileri biçimlendirerek toplumun sosyal yapısı üzerinde söz sahibi olduğunu ifade etmektedir.

Türkiye’de televizyonun tarihsel serüvenine bakıldığında, Türkiye’de ilk televizyon çalışmalarının İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesinde uygulamalı eğitim vermek amacıyla başladığı görülmektedir. Teknolojik düzeydeki bu girişim ile öğrencilerin çalışmalar yapabileceği bir laboratuvar oluşturularak ilk adımda düzenli yayına geçme düşüncesi yer almadan sadece sistemin kurulması amaçlanmıştır. İlk deneme yayını 1952 yılında gerçekleşmiş, sonraki dönemde İTÜ cumartesi günleri televizyon yayınlarını sürdürmeye devam etmiştir (Yengin, 1994:67,68).

Kapalı devre televizyon yayını olarak yapılan ilk televizyon yayını çalışması 1966 Haziran-Temmuz aylarında hazırlanmıştır. İlk kapalı devre televizyon yayını olması ve o günün yayıncılık anlayış ve amacını göstermesi açısından bu yayınları belirtmekte yarar vardır (Aziz, 1999:24).

1. Yayın: Şiir ve Müzik / Haberler
2. Yayın: Dış sağlığı/ Mosquitos Topluluğu/ Haberler ve Spor/ Film/ Açık Oturum
3. Yayın : Haberler/ Çocuk Köşesi / Film/ Ben Kimim
4. Yayın : Film / Haftanın Getirdikleri
5. Yayın : Müzik/ Selçuklu Kervansarayları/ Masal/ Aktüalite

Bu yayın akışına bakıldığında o dönem içerisinde televizyonda eğitim, kültür sanat, bilgilendirme gibi farklı içeriklere sahip program çeşitliliğine yer verildiği görülmektedir. Kapalı devre yayınlardan sonra 31 Ocak 1968 yılında TRT Ankara Televizyonu deneme yayınlarına başlamıştır. İlk yayın toplam 1.5 saat bir sürmüştür. Genelde yetişkinlere seslenen bu program prototipinde 10 dakika gibi kısa bir süre de olsa çocuklar için çizgi film gösterilmiştir. Ancak yayın akışı içerisinde müzik ya da benzeri bir eğlence programının olmaması televizyonun bir eğlence aracı olarak değil, başta haber olmak üzere eğitim ve kültür vermeyi amaçlayan bir kitle iletişim aracı olduğu düşüncesinin bir yansıması olarak görülebilmektedir (Aziz,1999:28). Yayına başladığı dönemden itibaren İlk yıllarında kısıtlı yayın yapan TRT yıllar içerisinde yayın saatlerini arttırmış, 1984 yılından itibaren renkli yayına geçmiştir. 1986 yılında kadar Türkiye’de tek kanal olma özelliğine sahip olan TRT, bu tarihten itibaren TRT 2 kanalını da yayın hayatına sokarak, Türk izleyicisinin takip edebileceği iki kanala sahip olmuştur. Daha sonraki yıllarda TRT 3, GAP-TV, TRT 4, TRT-INT, TRT-AVRASYA ve TBMM TV kanalları TRT bünyesine katılmışlardır (<https://www.trt.net.tr/Kurumsal/Tarihce.aspx>).

90’lı yılların başlarına kadar Türkiye’de tek kanal olma özelliğini taşıyan TRT’nin izlediği yayıncılık politikası doğrultusunda televizyonda spor programları, belgesel filmler, edebiyat uyarlamaları ve diziler olmak üzere geniş bir türsel çeşitliliğe yer vermiştir. Bilgi verme, eğitme, eğlendirme gibi kamusal yayıncılığın gerekliliklerini yerine getiren TRT, 1980’li yıllarda Türkiye ve dünyada yaşanan sosyo-ekonomik, politik ve kültürel değişimlerden etkilenmiştir. Oluşan yeni dünya düzeninde neoliberal bir sistemin benimsenmesi, bireysel ve haz odaklı yaşam biçimini kabul eden bir orta sınıf

oluşturmuştur. Söz konusu oluşum televizyon yayıncılığını ve programcılık anlayışını da etkilemiştir.

İlk özel televizyon yayıncılığı 1990 yılında gerçekleşmiştir. Uydu yoluyla yapılan yabancı yayınlar yanında 1990 yılında uydu yolu ile ilk Türkçe televizyon yayını başlatılmıştır (Aziz, 1999:102). 90'lı yıllar özel -ticari televizyon kanallarının sayısının hızla arttığı dönem olarak yayıncılık anlayışının dönüşmeye başladığı yıllardır. Ticari kaygı ile oluşturulan yayın politikaları, yayıncılığı farklı bir zemine taşımıştır.

1994 yılında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kurularak yayıncılık alanındaki yasal boşluğun kapatılması amaçlanmıştır. Günümüzde de televizyonda yayınlanan programlar RTÜK tarafından denetlenmekte ve yayıncılık esasları yine bu kurum tarafından belirlenmektedir.

Televizyon yayıncılığı ile ilgili farklı kaynaklarda ve çalışmalarda programların türsel yapısının sınıflandırılması çeşitlilik arz etmektedir. Bu çalışmanın araştırma çerçevesi içinde yer alan program tür kategorileri, RTÜK tarafından 2014 yılında "Program Türleri Kod Kitapçığı"nda yayınlanan program tür kategorileri ve tanımlamalarına göre oluşturulmuştur.

Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırmaları									
Haber	Güncel	Kültür	Eğitim	Gerçek Yaşam	Drama	Eğlence	Çocuk	Ticari İletişim Tanıtım	Diğer
Haber Bülteni	Yorum	Belgesel	Orgün Eğitime Destek Programları	Reality Show	Dizi Filmler	Eğlence Programları	Okul Öncesi Çocuk Programları	Reklam Kuşakları	Logo ve Çağrı İşareti
Haber Programları	Sohbet	Bilgi-Kültür Yanışmaları	Yayın Eğitim Programları	Gerçek Hayat Hikâyeler	Sinema ve Televizyon Filmleri	Magazin Programları	Çizgi ve Animasyon Filmler	Tele-Alışveriş	Koruyucu Sembol
Ekonomi Bülteni	Kriz Dönemi Canlı Yayınlar	Kültürve Sanat Programları	Bilgi-Beceri Programları			Drama Öğeleri İçeren Eğlence Programları	Çocuk Eğitim Programları	Bant Reklam	Kamu Spotları
Hava ve Yol Durumu	Seçim Yayınları	Yaşam Tarzı ve Eğilimlerle İlgili Yapımlar	Sağlık Programları			Müzik Ağırlıklı Programlar	Çocuk Aktivite Programları	Siyasi Reklam	
Spor Bülteni	Siyasi Parti Faaliyetleri Yayınları	Sektör Tanıtım Programları	Dini Eğitim Programları			Müzik Video Klipleri	Çocuk Draması	Program Desteklemesi	
	Ulusal Ve Uluslararası Törenlerin Naklen Yayınları	Gezi Programları				Konser Yayınları	Çocuk Hâber	Urün Yerleştime	
	Sosyal Amaçlı Kampanya Programları					Beceri ve Direnç Yanışmaları	Çocuk Yanışma	Program Tanıtımları	
						Spor Karşılaşmaları Yayınları			
						Show Ve Gösteriler			
						Talk-Show			
						Kuşak Programları			

2014 RTÜK Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırmaları Kitapçığından tablolaştırılmıştır.

Tablo 1: Program Türleri ve Alt Tür Kategorileri (RTÜK 2014 "Program Türleri Kod Kitapçığı"nda yayınlanan program tür kategorileri ve tanımlamalarına göre tablolaştırılmıştır.

Bir Anlatı Aracı Olarak Televizyon

Postman'a göre televizyonda söylem büyük oranda görsel imajlarla yansıtılmaktadır. Yani televizyon konuşmayı bize sözcüklerle değil görüntülerle aktarmaktadır. Televizyon iletişim ortamımızı, bizim adımıza düzenler. Televizyonla ilgili en önemli saptama insanların onu izlemeleridir. Adına televizyon denmesinin temeli de budur. İnsanların izlemekten hoşlandıkları şey hareketli görüntülerdir yani kısa süreli ve durmadan değişen milyonlarca resim (1994:16,90,104).

Televizyon, bir anlamda dünyayı insanların evlerine sığdırmaktadır. Dünyanın her yanından gelen haberler, olaylar, konular televizyonun içeriğini oluşturmakta bu açıdan bir anlamda televizyon

insanlar için dünyayla olan bağı kuran önemli bir araç haline gelmektedir. Özellikle yeni medya öncesinde bu tür görüntülerin ulaşılabileceği tek aygıt olması televizyonun izleyicilerle olan bağı uzun bir süre korumasını sağlamıştır.

Ellies (1984) televizyon anlatısının özelliklerini şu şekilde belirtmektedir. Televizyonda görsel göstergeler anında ve doğrudandır, izleyiciye seslenir. İzleyici ve metin arasındaki uzaklık yok olur. Gerçek zamanı kullanan televizyon, kişiye seslenir. Belli bir süre sonra dizilerde yer alan karakterlere alışılır, televizyonun parçalanarak akan anlatısı onu süren, sonlanmayan bir üst anlatı haline dönüştürmektedir. Bu parçalı anlatı anlamlandırma biçimini ve temsilleri de şekillendirmektedir. Bu anlatı kurmaca ve kurmaca olmayan metinleriyle bir yandan izleyiciyi düşsel bir dünyaya taşımakta bir yandan da izleyiciye yaşadığı dünyaya ilişkin gerçeklik tanımlarını iletmektedir (Ellies, akt.İnal,akt. Özsoy,2011:85).Televizyonun araçsal doğasından kaynaklanan bu durum izleyici için televizyon izlemeyi ilgi çekici hale getirmektedir. Dizi ya da programlardaki insanların hayatları, zamansal ve mekânsal sınırların ekranda yok olması bir anlamda izleyiciyi bu görsel ve işitsel anlatının içinde çekmektedir. Bu anlatılar program türlerine göre farklı kurgularla karşımıza çıkmaktadır. Nejat Özön televizyon türlerini, programların belli bir konuyu işlerken öğelerin kullanım biçimine, belli bir konuyu ele alış açısına göre ortak yönleri bulunarak yapılan kümelenmeler sonucunda ortaya çıkan bölümler şeklinde tanımlamaktadır (akt: Mutlu,1991:36). Dolayısıyla izleyici beklentileri her programın türsel yapısına göre farklılaşmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Son yıllarda dijital platformda yayın yapan kanalların sayısında büyük bir artış yaşanmaktadır. Buna bağlı olarak yeni medya kanallarını takip eden farklı izleme alışkanlıklarına sahip yeni bir izler kitleden bahsetmek mümkündür. Ancak geleneksel medya araçlarından birisi olan televizyon günümüzde hala geniş bir izler kitle tarafından takip edilmektedir. Ulusal yayın yapan kanalların yayın içeriklerin türsel bazda nasıl düzenlendiği ve hangi program türlerinin kanallarda yoğun olarak yer aldığı bir anlamda o ülkenin yayıncılık anlayışını ortaya koymaktadır. Bu düşünceden hareketle kanalların yayın akışlarındaki program türlerinin yoğunluğu araştırmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Televizyonun ilk yıllarından günümüze kadar bilgilendirme, eğlendirme, eğitim gibi işlevlerinin günümüz yayıncılığındaki durumu ve televizyon yayınlarında hangi işlevin ön planda yer aldığını saptamak çalışmanın amacını ve önemini teşkil etmektedir.

Araştırmanın Evreni ve Örneklem

Türkiye’de yayın yapmakta olan ulusal kanalların sayıca çokluğu tüm kanalların yayın akışının bu çalışma içerisine dahil edilmesine olanak tanımamaktadır. Bu durum aynı zamanda araştırmanın sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışmanın araştırma evrenini Türkiye’de ulusal bazda yayın yapan kanallar oluşturmaktadır. Kanal sayısının çokluğundan dolayı araştırmanın örneklem grubunu RTÜK tarafından 2018 yılında “Televizyon İzleme Eğilimleri” araştırmasında belirlenen izleyicilerin en çok izledikleri ve beğendikleri ilk altı kanal oluşturmaktadır. Bu kanallar ; TRT 1, ATV, KANAL D, STAR TV, FOX TV, SHOW TV olarak yer almaktadır. Bu kanalların bir haftalık yayın periyodu (11.03.2019- 17.03.2019) baz alınarak yayın akışları içerisinde yer verdikleri programlar türsel olarak belirlenmektedir. Kanalların yayın akışının sezonluk planlaması özel durumlar dışında hemen hemen aynı yayın akışını içermektedir. Dolayısıyla örneklem kapsamına dâhil edilen altı kanalın Eylül-Mayıs aylarını kapsayan yayın döneminde bir haftalık yayın akışı çalışmanın araştırma verilerini oluşturmak için yeterli görülmüştür. Bu yayın sezonunun tercih edilmesinin temelinde hem kanalların program içeriklerinin daha yoğun olması, hem de izleyiciler açısından izlenilirlik seviyesinin daha yüksek olması yer almaktadır. Ayrıca hafta içi ve hafta sonu yayın kuşağı yayıncılık açısından farklı bir düzenleme gerektirdiğinden çalışma içerisinde de yayın kuşakları hafta içi yayın kuşağı ve hafta sonu yayın kuşağı olarak kategorize edilmiştir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada RTÜK tarafından 2018 yılında yapılan araştırma verilerine dayanarak belirlenen altı kanalın, bir haftalık yayın periyodu içerisinde yayın akışında yer verdikleri programların türsel dağılımı niceliksel olarak saptanmış, elde edilen oranlar betimsel olarak değerlendirilmiştir. Yayın periyodları incelenirken 2014 yılında Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından yayınlanan “Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırmaları” kitapçığında yer alan türsel program kategorileri baz alınarak, hangi kanalda hangi program türünün (alt türler) yayın akışı içerisinde yoğunluklu olarak yer aldığı saptanmıştır. Ayrıca her kanalın yayın akışı için yapılan bu analiz daha sonra altı kanalın genel olarak değerlendirilmesiyle Türk televizyon kanallarında günümüz yayıncılığının hangi işlevi ön plana çıkardığını saptamak açısından önem teşkil etmektedir.

TRT 1							
Saat	11.03.19 Pazartesi	12.03.19 Salı	13.03.19 Çarşamba	14.03.19 Perşembe	15.03.19 Cuma	16.03.19 Cumartesi	17.03.19 Pazar
SABAH YAYIN KUŞAĞI							
08:00 - 12:00	1'de Bugün Seksenler 'Dizi' (T) Dr. Yerebakan ile Hayatın Ritmi	1'de Bugün Seksenler 'Dizi' (T) Dr. Yerebakan ile Hayatın Ritmi	1'de Bugün Seksenler 'Dizi' (T) Dr. Yerebakan ile Hayatın Ritmi	1'de Bugün Seksenler 'Dizi' (T) Dr. Yerebakan ile Hayatın Ritmi	1'de Bugün Seksenler 'Dizi' (T) Dr. Yerebakan ile Hayatın Ritmi	1'de Bugün Tozkoparan 'Dizi' (T) Tek Yürek 'Dizi' (T)	1'de Bugün Diriliş Ertuğrul (T) Enine Boyuna (Canlı)
ÖĞLE YAYIN KUŞAĞI							
13:00 - 16:00	Pelin Çift ile lyi Fikir	Pelin Çift ile iyi Fikir	Pelin Çift ile iyi Fikir	Pelin Çift ile lyi Fikir	Pelin Çift ile lyi Fikir	1'de Bugün Halka 'Dizi' (T)	Vuslat (T) 1'de Bugün
17:00 - 18:00	1'de Bugün Aileler Yarışıyor	1'de Bugün Aileler Yarışıyor	1'de Bugün Aileler Yarışıyor	1'de Bugün Aileler Yarışıyor	1'de Bugün Aileler Yarışıyor		
AKŞAM YAYIN KUŞAĞI							
19:00-23:00	Kralın Kızı 'Dizi'	Kralın Kızı 'Dizi' (T)	Kralın Kızı 'Dizi'(T)	Kralın Kızı 'Dizi'	Kralın Kızı 'Dizi'	Halka 'Dizi' (T)	Tozkoparan (T)
	Doğrusu Ne?	Doğrusu Ne?	Doğrusu Ne?	Doğrusu Ne?	Doğrusu Ne?		
PRİME TIME							
	Ana Haber Vuslat 'Dizi'	Ana Haber Halka 'Dizi'	Ana Haber Diriliş Ertuğrul Dizi'	Ana Haber Tek Yürek	Ana Haber Payitaht Abdülhamid 'Dizi'	Ana Haber Kalk Gidelim 'Dizi'	Ana Haber Elimi Bırakma 'Dizi'
GECE YAYIN KUŞAĞI							
0:00 - 07:00	3'te 3 Tarih Elimi Bırakma 'Dizi' (T)	1 Gün Kala Hapishane 'Yabancı Film'	Pelin Çift Gündem Ötesi Halka 'Dizi' (T) 1'de Bugün	Vuslat 'Dizi' (Tekrar)	Tek Yürek 'Dizi' (T)	Elimi Bırakma 'Dizi' (T)	Yerli Belgesel
	Seksenler 'Dizi' (T)	Seksenler 'Dizi' (T)	Seksenler 'Dizi' (T)	Seksenler 'Dizi' (T)	Aileler Yarışıyor (T)	Halka 'Dizi' (T)	Vuslat (T)
	Kralın Kızı 'Dizi' Yeşil Deniz 'Dizi' (T)	Kralın Kızı 'Dizi' Yeşil Deniz 'Dizi' (T)	Kralın Kızı 'Dizi' Yeşil Deniz 'Dizi' (T)	Kralın Kızı 'Dizi' Yeşil Deniz 'Dizi'_(T)	Kralın Kızı 'Dizi' Yeşil Deniz 'Dizi' (T)	Ömür Dediğin Beni Böyle Sev 'Dizi' (T)	Diriliş Ertuğrul (T)

Tablo 2: 11.03.2019 / 17.03.2019 Haftalık Periyodu TRT

Araştırma Kapsamında Yer alan Kanalların Program Türü Analizi

“TRT 1” kanalının “11.03.2019-17.03.2019” tarihlerini kapsayan bir haftalık yayın akışı incelendiğinde toplam “100” programın yayın akışı içerisinde yer aldığı görülmektedir. En yüksek yüzdelik

oranı drama kategorisinde yer alan programlara aittir. Sayısal olarak bakıldığında ‘drama’ kategorisi %49’luk oranda yer alırken, drama kategorisini takiben TRT kanalının haftalık program akışını %15 tanıtım, %12 eğlence, %10 eğitim, %7 haber, %3 kültür ve %2’lik oranla güncel programlar ve yine %2’lik oranda gerçek yaşam programları oluşturmaktadır. Bu veriler doğrultusunda TRT

ATV							
Saat	11.03.2019 Pazartesi	12.03.19 Salı	13.03.19 Çarşamba	14.03.19 Perşembe	15.03.19 Cuma	16.03.19 Cumartesi	17.03.19 Pazar
SABAH YAYIN KUŞAĞI							
08:00 - 12:00	Kahvaltı Haberleri	Kahvaltı Haberleri	Kahvaltı Haberleri	Kahvaltı Haberleri	Kahvaltı Haberleri	~~Atv'de Haftasonu~~	Kara Para Aşk 'Dizi' (T)
	Müge Anlı İle Tatlı Sert	Müge Anlı İle Tatlı Sert	Müge Anlı İle Tatlı Sert	Müge Anlı İle Tatlı Sert	Nihat Hatipoğlu Sorularınız Cevaplıyor Müge Anlı Tatlı Sert	Hercai 'Dizi' (T)	~~Atv'de~~ Hafta Sonu Nihat Hatipoğlu Kur'an ve Sünnet Dizi TV
ÖĞLE YAYIN KUŞAĞI							
13:00-16:00	Gün Ortası	Gün Ortası	Gün Ortası	Gün Ortası	Gün Ortası	Doğaya Karşı: Serengeti	Hercai 'Dizi' Bir Zamanlar Çukurova 'Dizi' (T)
	Beni Bırakma 'Dizi' Esra Erol'da	Beni Bırakma 'Dizi' Esra Erol'da	Beni Bırakma 'Dizi' Esra Erol'da	Beni Bırakma 'Dizi' Esra Erol'da	Beni Bırakma 'Dizi' Esra Erol'da	Hercai 'Dizi' (T)	
AKŞAM YAYIN KUŞAĞI							
17:00-18:00	Esra Erol'da	Esra Erol'da	Esra Erol'da	Esra Erol'da	Esra Erol'da	Hercai 'Dizi' (T)	Bir Zamanlar Çukurova 'Dizi' (T)
PRİME TIME							
19:00 - 23:00	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber
	Kim Milyoner Olmak İster? Kim Milyoner Olmaz 'Dizi' (Ö. B)	Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz 'Dizi'	Sen Anlat Karadeniz 'Dizi'	Bir Zamanlar Çukurova 'Dizi'	Hercai 'Dizi'	Kim Milyoner Olmak İster? (Ö. B) Kim Milyoner Olmaz 'Dizi' (T)	Hercai 'Dizi' Bir Zamanlar Çukurova 'Dizi' (T)
GECE YAYIN KUŞAĞI							
0:00 - 07:00	Son Durak	Sen Anlat Karadeniz 'Dizi' (T)	Son Durak 'Dizi' (T)	Nihat Hatipoğlu İle Regaip Kandili Özel	Cennet'in Gözyaşları 'Dizi' (T)	~~McFarland Ya~~ banca Film'	Bir Zamanlar Çukurova 'Dizi' (T)
	Cennet'in Gözyaşları 'Dizi' (T)	Cennet'in Gözyaşları 'Dizi' (T)	Cennet'in Gözyaşları 'Dizi' (T)	Cennet'in Gözyaşları 'Dizi' (T)	Kara Para Aşk 'Dizi' (T)	Cennet'in Gözyaşları 'Dizi' (T)	Bedel Kara Para Aşk 'Dizi' (T)
	Kara Para Aşk 'Dizi' (T)	Kara Para Aşk 'Dizi' (T)	Kara Para Aşk 'Dizi' (T)	Kara Para Aşk 'Dizi' (T)		Kara Para Aşk 'Dizi' (T)	
	Kara Para Aşk 'Dizi' (T)	Kara Para Aşk 'Dizi' (T)					

Tablo 3: 11.03.2019 / 17.03.2019 Haftalık Periyodu ATV

kanalı, RTÜK tarafından 2014 yılında belirlenen “Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırılmaları” kategorilerine türsel bazda program çeşitliliğine yer vermektedir.

ATV kanalında ise toplam 74 program yayın akışı içerisinde yer almaktadır. %49 luk oranla bu kanalda da drama kategorisi en yüksek paya sahiptir. Drama kategorisini takiben kanalda %28 Haber programları, %14 Gerçek Yaşam programları, %5 Kültür programları ve %4 Dini programlar yayın akışını oluşturmaktadır. Bu veriler doğrultusunda ATV kanalı RTÜK tarafından 2014 yılında

Kanal D							
Saat	11.03.19	12.03.19	13.03.19	14.03.19	15.03.19	16.03.19	17.03.19
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
SABAH YAYIN KUŞAĞI							
08:00 - 12:00	Hayat Sağlıklı Güzel	Hayat Sağlıklı Güzel	Hayat Sağlıklı Güzel	Hayat Sağlıklı Güzel	Hayat Sağlıklı Güzel	'Dizi' (T)	Magazin D Pazar (Yeni Bölüm)
	Akasya Durağı 'Dizi' (T)	Akasya Durağı 'Dizi' (T)	Akasya Durağı 'Dizi' (T)	Akasya Durağı 'Dizi' (T)	M.Fatih Çıtak ile Huzur Vakti	Set Ekstra	
	Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa	Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa	Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa	Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa	Müge ve Gülşen'le 2.Sayfa	Magazin D Cumartesi	
	Gelinim Mutfakta	Gelinim Mutfakta	Gelinim Mutfakta	Gelinim Mutfakta	Gelinim Mutfakta		
ÖĞLE YAYIN KUŞAĞI							
13:00 - 16:00	Gelinim Mutfakta	Gelinim Mutfakta	Gelinim Mutfakta	Gelinim Mutfakta	Gelinim Mutfakta	Arda'nın Mutfağı	Arda ile Omuz Omuz
	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	'Dizi' (T)	Ayhan Sicimoğlu ile Renkler Set Ekstra Son Moda
AKŞAM YAYIN KUŞAĞI							
17:00-18:00	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	'Dizi' (T)	Son Moda (Yeni Bölüm)
PRIME TIME							
19:00 23:00	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber
	Recep İvedik 3 'Türk Filmi' (T)	Yüzleşme 'Dizi' (T)	Çocuklar Duymasın 'Dizi' (T)	Çok Güzel Hareketler Bunlar 2 (T)	Arka Sokaklar 'Dizi' (T)	İkizler Memocan 'Dizi' (T)	Çok Güzel Hareketler Bunlar 2 (Yeni Bölüm)
GECE YAYIN KUŞAĞI							
00:00 - 07:00	Yüzleşme 'Dizi' (T)	Çok Güzel Hareketler 2 (T)	Abbas Güçlü ile Büyük Oyun (Yeni)	'Dizi' (T)	'Dizi' (T)	Deadpool 'Yabancı Film'	5N1K
	Gelinim Mutfakta (T)	Gelinim Mutfakta (T)	'Dizi' (T)	'Dizi' (T)	'Dizi' (T)	'Yabancı Film'	Yabancı Damat 'Dizi' (T)
	Yabancı Damat 'Dizi' (T)	Yabancı Damat 'Dizi' (T)	'Dizi' (T)	Yabancı Damat 'Dizi' (T)	Yabancı Damat 'Dizi' (T)	Arda'nın Mutfağı (T)	Yabancı Damat 'Dizi' (T)

Tablo 4: 11.03.2019 / 17.03.2019 Haftalık Yayın Periyodu “KANAL D”

belirlenen “Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırmaları” kodlamasında toplam 10 program türünden 5 farklı program türüne yer vermektedir.

“Kanal D” nin haftalık yayın akışında toplam 76 program yer almaktadır. Bu programların türsel bazda yüzdeleri oranlarına bakıldığında Drama programları %48, Eğlence programları %29, Haber programları %11, Kültür programları %5, Eğitim programları %4, Tanıtım programları ise %3'lük dilimde yer almaktadır. Dolayısıyla toplam 10 program türünden 6 farklı program türüne yer veren

Star TV							
Saat	11.03.19	12.03.19	13.03.19	14.03.19	15.03.19	16.03.19	17.03.19
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
SABAH YAYIN KUŞAĞI							
08:00 - 12:00	Mesut Yar İle Bugün	Mesut Yar İle Bugün	Mesut Yar İle Bugün	Bugün	Mesut Yar İle Bugün	Ateşböceği 'Dizi' (T)	Söz 'Dizi' (T)
	Kara Sevda 'Dizi' (T)	Kara Sevda 'Dizi' (T)	Kara Sevda 'Dizi' (T)	Kara Sevda 'Dizi' (T)	Kara Sevda 'Dizi' (T)	Hobbit: Beş Ordunun Savaşları 'Yabancı Film'	Özlem Denizmen'le Kadınca Vaha İle Evdeki Mutluluk
ÖĞLE YAYIN KUŞAĞI							
13:00 - 16:00	Nursel'in Konukları	Nursel'in Konukları	Nursel'in Konukları	Nursel'in Konukları	Nursel'in Konukları	Tülin Şahin İle Moda	Kuzgun 'Dizi' (T)
	Kocam Yaparsa	Kocam Yaparsa	Kocam Yaparsa	Kocam Yaparsa	Kocam Yaparsa	Kardeş Çocukları 'Dizi' (T)	Erkenci Kuş 'Dizi' (T)
AKŞAM YAYIN KUŞAĞI							
17:00-18:00	Erkenci Kuş 'Dizi' (T)	Erkenci Kuş 'Dizi' (T)	Erkenci Kuş 'Dizi' (T)	Erkenci Kuş 'Dizi' (T)	Erkenci Kuş 'Dizi' (T)	İstanbul Gelin 'Dizi' (T)	Erkenci Kuş 'Dizi' (T)
PRİME TİME							
19:00- 23:00	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber
	Söz 'Dizi'	Terminatör: Genisys 'Yabancı Film'	Kuzgun 'Dizi'	Avlu 'Dizi'	İstanbul Gelin 'Dizi'	Erkenci Kuş 'Dizi'	Kardeş Çocukları 'Dizi' (Yeni Bölüm)
GECE YAYIN KUŞAĞI							
0:00 - 07:00	Avlu 'Dizi' (T)	Sonsuz Kaçış 'Yabancı Film'	'Dizi' (T)	Söz 'Dizi' (T)	Kuzgun 'Dizi' (T)	Vurguncular 'Yabancı Sinema'	Avlu 'Dizi' (T)
	Kocam Yaparsa 'Dizi' (T)	Sonsuz Kaçış 'Yabancı Film' (T)	Kocam Yaparsa (T)	Kocam Yaparsa (T)	Kocam Yaparsa (T)	Vurguncular 'Yabancı Sinema' (T)	Cesur Ve Güzel 'Dizi' (T)
	Cesur ve Güzel 'Dizi' (T)	Kocam Yaparsa (T)	Cesur ve Güzel 'Dizi' (T)	Cesur ve Güzel 'Dizi' (T)	Cesur ve Güzel 'Dizi' (T)	Hobbit: Beş Ordunun Savaşları 'Yabancı Film' (T)	Hanım Köylü 'Dizi' (T)
	Hanım Köylü 'Dizi' (T)	Cesur ve Güzel 'Dizi' (T)	Cesur ve Güzel 'Dizi' (T)	Hanım Köylü 'Dizi' (T)	Hanım Köylü 'Dizi' (T)	Hanım Köylü 'Dizi' (T)	Hanım Köylü 'Dizi' (T)

Tablo 5: 11.03.2019 / 17.03.2019 Haftalık Yayın Periyodu STAR TV

Kanal D'de de yayınlanan program türleri içerisinde yine en yüksek payın "Drama" kategorisine ait olduğu görülmektedir.

"Star Tv" kanalında yayın akışı içerisinde yer alan toplam 81 programın %60'ını Drama programları, %22'sini Eğlence programları, %9'unu Haber programları ve yine %9'luk oranda Güncel programlar oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak Star Tv'nin 10 program türü arasından 4 program türüne yer verdiği görülmektedir. Bu kanalda da Drama türü ilk sırayı oluşturmaktadır.

Fox TV							
Saat	11.03.19 Pazartesi	12.03.19 Salı	13.03.19 Çarşamba	14.03.19 Perşembe	15.03.19 Cuma	16.03.19 Cumartesi	17.03.19 Pazar
SABAH YAYIN KUŞAĞI							
08:00 - 12:00	Ismail Küçükkaya ile Çalar Saat	Ismail Küçükkaya ile Çalar Saat	Çalar Saat	Çalar Saat	Çalar Saat	Çalar Saat Hafta Sonu	İlker Karagöz ile Çalar Saat Hafta Sonu
	Çağla İle Yeni Bir Gün	Çağla İle Yeni Bir Gün	Çağla İle Yeni Bir Gün	Çağla İle Yeni Bir Gün	Çağla İle Yeni Bir Gün	Memet Özer İle Mutfakta	Refika ile Öze Dönüş
	Kadın 'Dizi' (T)	Çağla İle Yeni Bir Gün Kadın 'Dizi' (T)	Kadın 'Dizi' (T)	Kadın 'Dizi' (T)	Kadın 'Dizi' (T)	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (T)	Fazıl Say İstanbul Konseri
ÖĞLE YAYIN KUŞAĞI							
13:00 - 16:00	Kadın 'Dizi' (T)	Kadın 'Dizi' (T)	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (T)	Vurgun 'Dizi' (T)	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (T)	Bizim Hikaye 'Dizi' (T)	Merve Yıldırım ile Benden Söylemesi
	Zuhal Topal'la Sofrada	Zuhal Topal'la Sofrada	Zuhal Topal'la Sofrada	Zuhal Topal'la Sofrada	Zuhal Topal'la Sofrada	Yasak Elma 'Dizi' (T)	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (T)
AKŞAM YAYIN KUŞAĞI							
17:00 - 18:00	Zuhal Topal'la Sofrada	Zuhal Topal'la Sofrada	Zuhal Topal'la Sofrada	Zuhal Topal'la Sofrada	Zuhal Topal'la Sofrada	Yasak Elma 'Dizi' (T)	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (T)
PRİME TIME							
19:00 23:00	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber
	Yasak Elma 'Dizi'	Kadın 'Dizi'	Vurgun 'Dizi' (Final)	Bizim Hikaye 'Dizi'	Yaparsın Aşkım	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (Yeni Bölüm)	Savaşçı 'Dizi' (Yeni Bölüm)
GECE YAYIN KUŞAĞI							
0:00 - 07:00	Bizim Hikaye 'Dizi' (T)	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (T)	Bizim Hikaye 'Dizi' (T)	Fatih Savaş İle Sohbet Gecesi	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (T)	İlk Buluşma	Bir Aile Hikayesi 'Dizi' (T)
	Zuhal Topal'la Sofrada(T)	Zuhal Topal'la Sofrada (T)	Zuhal Topal'la Sofrada (T)	Zuhal Topal'la Sofrada (T)	Zuhal Topal'la Sofrada (T)	Yasak Elma 'Dizi' (T)	İnadına Aşk 'Dizi' (T)
	İnadına Aşk 'Dizi' (T)	İnadına Aşk 'Dizi' (T)	İnadına Aşk 'Dizi' (T)	İnadına Aşk 'Dizi' (T)	İnadına Aşk 'Dizi' (T)	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)
	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)	Kiraz Mevsimi 'Dizi' (T)

Tablo 6: 11.03.2019 / 17.03.2019 Haftalık Yayın Periyodu “FOX TV”

Fox Tv nin bir haftalık yayın akışı içerisinde toplam 76 program yer almaktadır. Bu programların %51'i Drama, %25'i Eğlence, %12'si Güncel programlar, %9'u Haber programları ve %3 ü Kültür programlarından oluşmaktadır. En yüksek yüzdelik dilimi bu kanal içerisinde de Drama kategorisine aittir. Toplam 10 program türü içerisinde 5 program türü kodlandığı görülmektedir.

Show TV							
Saat	11.03.19	12.03.19	13.03.19	14.03.19	15.03.19	16.03.19	17.03.19
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
SABAH YAYIN KUŞAĞI							
08:00 - 12:00	Kendine İyi Bak (Yeni Bölüm)	Kendine İyi Bak (Yeni Bölüm)	Kendine İyi Bak (Yeni Bölüm)	Kendine İyi Bak (Yeni Bölüm)	Kendine İyi Bak (Yeni Bölüm)	Hayat Güzeldir	Hayat Güzeldir
	Yeni Gelin (Tekrar)	Yeni Gelin (Tekrar)	Yeni Gelin (Tekrar)	Yeni Gelin (Tekrar)	Yeni Gelin (Tekrar)	Cumartesi Sürprizi	Pazar Sürprizi
ÖĞLE YAYIN KUŞAĞI							
13:00 - 16:00	Gelin Evi (Yeni Bölüm)	Gelin Evi (Yeni Bölüm)	Gelin Evi (Yeni Bölüm)	Gelin Evi (Yeni Bölüm)	Gelin Evi (Yeni Bölüm)	Lezzet Akademisi (T)	Gülperi 'Dizi' (T)
	Zahide Yetiş'le (Canlı)	Zahide Yetiş'le (Canlı)	Zahide Yetiş'le (Canlı)	Zahide Yetiş'le (Canlı)	Zahide Yetiş ve Prof. Dr. Mustafa Karataş'la	Nöbet 'Dizi' (T)	Lezzet Akademisi
AKŞAM YAYIN KUŞAĞI							
17:00-18:00	Zahide Yetiş'le (Canlı)	Zahide Yetiş'le (Canlı)	Zahide Yetiş'le (Canlı)	Zahide Yetiş'le (Canlı)	Zahide Yetiş ve Prof. Dr. Mustafa Karataş'la	Nöbet 'Dizi' (T)	Lezzet Akademisi
PRİME TIME							
19:00 23:00	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber	Ana Haber
	Çukur 'Dizi'	Hükümet Kadın 'Türk Filmi'	Kocan Kadar Konuş 'Türk Filmi'	Güldür Güldür Show (T)	Gülperi 'Dizi'	Güldür Güldür Show	Nöbet 'Dizi' (Yeni Bölüm)
		G.O.R.A. 'Türk Filmi'	Kıyamet Günü 'Yabancı Film'	Cumhurbaşkanı ile Özel		Kırmızı Kuyruklar Filosu 'Yabancı Film'	Florence 'Yabancı Sinema'
GECE YAYIN KUŞAĞI							
0:00 - 07:00	Çarpışma 'Dizi' (T)	Nöbet 'Dizi' (T)	Nöbet 'Dizi' (T)	Nöbet 'Dizi' (T)	Çarpışma 'Dizi' (T)	Nöbet 'Dizi' (T)	Gülperi 'Dizi' (T)
	Gülperi (T)	Çukur 'Dizi' (T)	Kıyamet Günü 'Yabancı Film' (T)	Gelin Evi (T)	Çukur 'Dizi' (T)	Cumartesi Sürprizi (T)	Pazar Sürprizi (T)
	Lezzet Akademisi (T)	Lezzet Akademisi (T)	Lezzet Akademisi (T)	Lezzet Akademisi (T)	Gelin Evi (T)		Güldür Güldür Show Çocuk (T)
	Güldür Güldür Show Çocuk (T)	Güldür Güldür Show Çocuk (T)	Güldür Güldür Show Çocuk (T)	Güldür Güldür Show Çocuk (T)	Güldür Güldür Show Çocuk (T)	Güldür Güldür Show Çocuk (T)	

Tablo 7: 11.03.2019 / 17.03.2019 Haftalık Yayın Periyodu “SHOW TV”

Show Tv bir haftalık yayın akışı içerisinde toplam 74 program yayınlamaktadır. Bu programların yüzdeleri dağılımı şu şekildedir: %51 Eğlence programları, %38 Drama, %10 Haber, %1 Güncel programlar. Bu veriler doğrultusunda en fazla paya sahip olan program türü Eğlence programları olmakla birlikte RTÜK tarafından belirlenen 10 program türünden 4 farklı program türüne yer verilmektedir.

Sonuç

Bir televizyon yapımından beklenen temel işlevler; haber verme eğitim ve kültür eğlendirme, mal ve hizmetlerin tanıtılmasıdır. Televizyonun bu işlevleri program türlerine bir anlamda temel oluşturmaktadır. Bu işlevleri kapsayan genel bir nitelik de televizyon yayınları ile kişilerde verilene inanma ve bu inanma sonucunda bir eyleme geçme etkisinin yaratılmasıdır (Kars, 2003:20). Aynı zamanda televizyon anlatıları insanların en çok tükettiği anlatılardandır. Televizyon yoğun olarak farklı anlatıları tüketme alışkanlıkları olmayan kitlelere seslenir ve milyonlarca insan için kolay ucuz erişimi sayesinde gündelik hayatının içine girer, yerleşir (İnal, akt: Özsoy,2011:118).

İlk yıllarda televizyon yayınlarının politikasını anlama açısından, o dönemin Televizyon Dairesi Başkanının deneme yayınlarına başlamadan önce TRT Genel Müdürlüğü'ne yayınlarla ilgili olarak

hazırladığı rapor, ilk yayınların amacını açıkça belirtmektedir. “ ...doğrudan köylüye ve her çeşit eğitim seviyesindeki halka hitap eden eğitim programları ile doğrudan doğruya okullara yapılacak öğretim programları ve diğer kültür programları ile televizyonun ilerde günlük hayatımızda oynayacağı rolü yansıtan yasaların düzenlenmesi TRT program çalışmalarının temeli olacaktır” (Aziz, 1999:24). Dolayısıyla televizyonun ilk yıllarında programların amacı ve izler kitleye olan yaklaşımının bu çalışma verilerine bakıldığında günümüzde değişime uğradığı görülmektedir.

Televizyonun ilk yıllarında eğlence içerikli yapımların içerik kodlamasıyla günümüzde ki eğlence programlarının içeriği arasındaki fark da dikkat çekicidir. Artık eğlence anlayışlı tıpkı Postman'ın yıllar önce belirttiği gibi televizyon izleyicilere eğlendirici temalar sunmaktan ziyade bütün temalar eğlence olarak sunulmaktadır ve bu durum ciddi bir sorundur (1994:99). Her türlü içeriğin eğlence haline dönüştürülüyor olması eğlencenin televizyondan yansıma türünü dönüşüme uğratmıştır. Zaman zaman haber bülteni içerisinde zaman zaman drama programlarında bile eğlence tür olarak kodlanmasa da içerik olarak yer almaktadır.

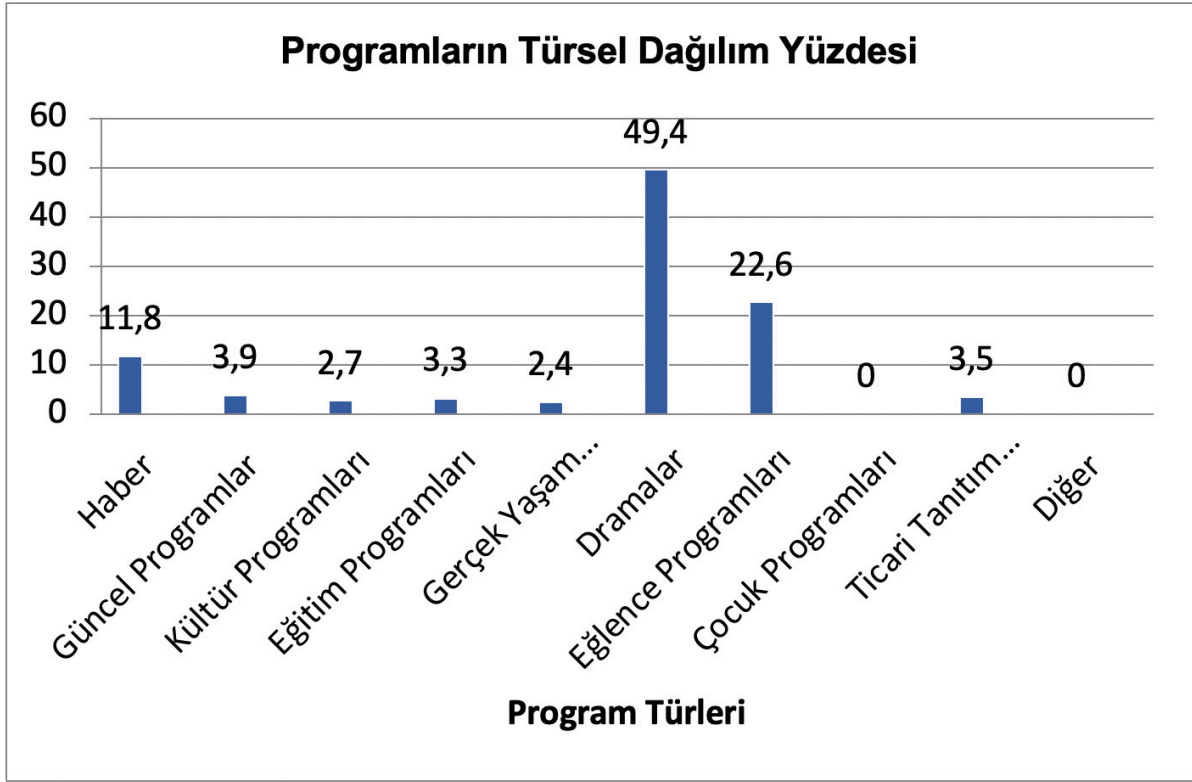
Dizi ve serilerin program planlayıcıları için hem haftalarca doldurulabilecek bir zaman aralığı olma, hem de dizi ya da serilerde ki süreklilik öğelerinin kanala bağlılığı teşvik etme avantajı bulunmaktadır (Williams,2003:50). Bu durum günümüz televizyon yayıncılığı açısından değerlendirildiğinde kanallarda yer alan dizilerin çokluğunu açıklamaktadır. İzleyiciyi kanala bağlama ve buna bağlı olarak izlenme oranının yükselmesi bu tür program türlerinin artmasına zemin oluşturmaktadır.

Bu çalışma kapsamında elde edilen veriler yukarıda televizyon yayıncılığına dair belirtilen tespitleri destekler niteliktedir. Günümüzde ulusal yayın yapan kanalların türsel bazda yayın içerikleri incelendiğinde drama ağırlıklı programların %50 ye yakın bir oranla dikkat çekici bir şekilde ön planda olduğu tespit edilmiştir. Bu durum izleyicilerin televizyon yayınları aracılığıyla kurgusal anlatılarla donatılmış bir dünya içine çekilmelerine ve giderek gerçeklikten uzaklaşmalarına neden olabilmektedir. Sürekli bu tür yayınları tüketen izleyici bilinçlenmekten uzaklaşabilmekte ve edilgen bir konuma yerleşebilmektedir. Programların türsel yapısının kanal bazında genel değerlendirilmesi aşağıdaki tabloda görselleştirilmiştir.

Programların Türsel Yapısının Kanal Bazında Genel Değerlendirilmesi

	TRT	Show	Kanal D	Fox	Atv	Star
Toplam Yayın Sayısı	100	74	76	76	74	81
TÜRLER	TRT	SHOW TV	KANAL D	FOX TV	ATV	STAR TV
Haber	7	7	8	7	21	7
Güncel Programlar	2	1	-	9	-	7
Kültür Programları	3	-	4	2	4	-
Eğitim Programları	10	-	3	-	3	-
Gerçek Yaşamlar	2	-	-	-	10	-
Drama	49	28	37	39	36	49
Eğlence Programları	12	38	22	19	-	18
Çocuk Programları	-	-	-	-	-	-
Ticari İletişim ve Tanıtım	15	-	2	-	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	-

Tablo 8: Kanalların Türsel Bazda Program Sayısı

Tablo 9: Kanalların Program Türlerinin Yüzdesel Dağılımı

Toplam altı kanalda yayınlanan 481 programın program türü bazında yayın dağılımına bakıldığında “Drama”nın yayın kuşağı içerisinde en fazla yer alan program türü olduğu görülmektedir. Türsel kodlamada drama programlarını sinema, televizyon filmleri ve diziler oluşturmaktadır. Ancak yapılan analiz kapsamında bu türe ilişkin kodlamaların sıklıkla televizyon dizilerinden oluştuğu görülmektedir. Özellikle prime time yayın kuşağı içerisinde yer alan diziler ayrıca gece yayın kuşağında tekrarlanmakta ve bu dizilerin yansira geçmiş dönemlerde yayınlanan dizilerin de bu kuşak içerisinde tekrarlarının verildiği görülmektedir.

Türsel bazda bakıldığında bir haftalık yayın kuşağında yer alan programlarda ikinci sırada eğlence programları bulunmaktadır. RTÜK’ün tanımına göre eğlence programlarını; magazin programları, drama öğeleri içeren eğlence programları, müzik ağırlıklı programlar, müzik video klipleri, konser yayınları, beceri ve direnç yarışmaları, spor karşılaşmaları yayınları, şov ve gösteriler, ‘talk-show’ ve kuşak programları oluşturmaktadır. Eğlence türüne dâhil olan programlar geniş bir yelpazede tanımlanmış olsa da, incelenen yayın periyodu dâhilinde bu türlerin birçoğuna rastlanılmamaktadır. İncelenen hafta bazında tek bir drama öğesi içeren eğlence programı yayını (Güldür Güldür Show, SHOW TV) dışında diğer eğlence türü programları sadece beceri ve direnç yarışmaları ile kuşak programlarından oluşmaktadır. Türsel yoğunluk açısından üçüncü sırada haber programları yer almaktadır. RTÜK bu türün kodlamasına; haber bülteni, haber programları, ekonomi bülteni hava ve yol durumu, spor bültenlerini dahil etmektedir. Ancak analiz kapsamında haber programlarının yoğunluğunu ana haber bültenleri oluşturmaktadır. Açık oturum, tartışma türünde ki programlara çok fazla yer verilmemektedir. Ticari tanıtım programları, güncel programlar ve eğitim programları birbirlerine çok yakın oranlarda yer almaktadır. Bu durum televizyon gibi oldukça geniş bir kitleye seslenen bir medya aracının, eğitim konusundaki rolünün önemi göz önüne alındığında düşündürücüdür. Ayrıca çocukluk döneminde toplumsallaşma araçlarından biri olarak görülen televizyon, yayın içeriklerinde çocuklara yönelik hiçbir yapıma yer vermemekte sadece TRT de yayınlanan “Tozkoparan” adlı dizide çocuk oyuncuların yoğunluğu dolayısıyla biraz daha çocuklara

yakın bir dizi olarak karşımıza çıkmakta, ancak yayının içeriği dolayısıyla tam bir çocuk programı olarak kodlamak mümkün olmamaktadır. Çocuklara yönelik tematik kanalların varlığı ulusal kanallarda çocuk izleyicilerin takip edebilecekleri yayınların giderek kaldırılmasına yol açmaktadır.

Sonuç olarak bu çalışma içerisinde Türkiye’de ulusal yayın yapan ve 2018 RTÜK verilerine göre en çok izlenen altı kanalın yayıncılık anlayışına bakıldığında kamusal yayıncılık yapan TRT kanalının diğer kanallara oranla program çeşitliğine daha fazla yer verdiği görülmektedir. Diğer kanalların ise bu konuda daha sık bir çerçeve çizdikleri ve belli program türlerine yoğunlaştıkları saptanmaktadır. Bu durum televizyona atfedilen işlevlerin günümüzde geçerliğini pek çok yönden yitirdiğini oylanma ve zaman geçirmeye dayalı bir yayıncılık anlayışının yer aldığını göstermektedir.

Kaynakça

- Aziz, A. (1999). Türkiye’de Televizyon Yayıncılığın 30 Yılı, Ankara Türkiye Radyo Televizyon Kurumu.
- Bourdieu, P. (1997). Televizyon Üzerine. T. Ilgaz (çev), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Burton, G. (1995). Görünenden Fazlası Medya Analizlerine Giriş. N.Dinç (çev), İstanbul: Alan Yayıncılık
- Kars, N. (2003) Televizyon Programı Yapalım Herkes İzlesin, İstanbul: Derin Yayınları: İstanbul.
- Kellner D. (1979), “TV, İdeology, Emancipatory Popular Culture”, Socialist Review, no.45, pp.13-53
- Mutlu, E. (1991), Televizyonu Anlamak, Ankara, Gündoğan Yayınları.
- Özsoy, A. (2011). Televizyon ve İzleyici. Türkiye’de Dönüşen Televizyon Kültürü ve İzleyici, Ankara: Ütopya Yayınevi
- Postman, N. (1994). Televizyon Öldüren Eğlence, İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- Yengin, H. (1994) Ekranın Büyüsü, İstanbul:Der Yayınevi.
- Williams, R. (1974). Television: Technology and cultural form. Glasgow, Great Britain: William Collins Sons & Joe Ltd
- Williams, R. Televizyon Teknoloji ve Kültürel Biçim, çev: Ahmet Ulvi Türkbağ, Ankara: Dost Kitabevi
- URL: <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/Tarihce.aspx>

Summary

Although there has been a great increase in the number of channels broadcasting on digital platform in recent years, television, which is one of the traditional media channels, continues to be consumed by a large audience today.

Although television has the power to gather large masses per screen through its broadcast content, it is a common and highly effective “culture producing” tool among mass media in modern societies. Thanks to its instrumental elements such as television images, sound, music and mobility, it is more effective than other mass media. In addition, it can be seen that television has a great influence on creating and transferring different images and images, myths and values, as well as keeping them alive.

Determining how the broadcasting content of national broadcasting channels are arranged on a genre basis and which types of programs are concentrated on television channels provides information about the broadcasting understanding of that country.

Based on this idea, it is the starting point of the research to examine how national channels create broadcast content according to the program types. The purpose and importance of the study is to determine the position of the television’s functions such as information, entertainment and education from the first years of television to today’s broadcasting and the traces that consume this area.

In this study, 6 national channels with the highest rate of watching from public and private channels broadcasting on a national basis were included in the scope of the research. Seasonal planning of the broadcast streams of the channels includes almost the same stream except for special cases. Therefore, the one-week broadcast stream of the channels included in the scope of the sample seems sufficient to generate the data of the study. The reason for choosing the broadcast season covering September-May is due to the fact that the program contents of the channels are more intense and the level of traceability is higher in this period. In addition, since the weekday and weekend broadcasting generation requires a different arrangement in terms of broadcasting, in this study, broadcasting generations were categorized as weekdays and weekends. Thus, the program types, contents and rates were determined quantitatively and evaluated by qualitative content analysis.

The classification of the generic structure of programs in different sources and studies on television broadcasting is diverse. The program genre categories included in the research framework of this study were created according to the program genre categories and definitions published by RTÜK in the "Program Types Code Booklet" in 2018.

The data obtained in this study supports the findings stated in the literature on television broadcasting. Today Turkey generic basis of national broadcast channels that broadcast the contents of a drama when examined close to 50% compared to the weighted program in a remarkable way has been found to be at the forefront. This situation may cause viewers to be drawn into a world full of fictional narratives through television broadcasts and increasingly being removed from reality. The audience, who is constantly exposed to such broadcasts, can move away from consciousness and settle in a passive position.
